

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

ד' טבת תשפ"א • גליון 137 • פרשת מקץ

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
17:40	17:17	16:17	תל אביב
17:45	17:22	16:16	ירושלים
17:37	17:15	16:14	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הדבוק התורה

דברי הוזהר הקדוש כמה חשוב מי שעוסק בתורה הקדושה

כח התפילה

אחת המתנות הייחודיות בהן זכה העם היהודי, מתנה המבטאת יותר מכל דבר אחר את קרבתו לבוראו והקשר הקרוב שיש לכל יהודי עם מנהיג העולם, היא מתנת התפילה. העובדה שאדם, קרוץ מחומר, איש פשוט בגוף גשמי, יכול רשאי ומוזמן לפנות לבורא עולם - לקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, לבקש את אשר על לבו, לדבר אליו ולפרוש בפניו את כל משאלותיו, היא ההוכחה הגדולה ביותר על הקרבה והקשר האיתן שבין היהודי לאביו שבשמים.

התפילה, כל תפילה, היא למעשה רגע מכוון בחייו של יהודי. כי אם יש לאדם קשיים, התמודדויות, משברים או צרות, התפילה מעניקה לו קרש קפיצה לצאת מכל אלו. התפילה היא כלי ייחודי רב עוצמה, באמצעותו מדלג יהודי מהקשיים שהם מנת חלקו ומהצרות עימן הוא מתמודד, היישר לחיקו של מלך מלכי המלכים, שיביא לו את הישועה הנספסת.

לפעמים, אנשים מתמודדים עם קשיים שונים, חלקם נראים נטולי פיתרון וחסרי סיכוי לחלוטין. רופא שקובע משהו באופן חד משמעי, נתונים אישיים שאינם משאירים מקום לספק, כישורי פרנסה שמקבעים מצב בעייתי, וכן הלאה. החשיבה שמובילה במצבים כאלה היא, שלמעשה אין מה לעשות, זה המצב וצריך להתמודד איתו...

זה היה עלול להיות נכון, לולא היה קיים בעולם כח התפילה. בדיוק למצבים מעין אלו נועדה התפילה, היא נועדה ליצור 'כביש עוקף' למערכות הטבע, לחתור חתירה תחת כסא הכבוד ולמצוא פתרונות 'מחוץ לקופסה' של דרך הטבע. כשהדרך חסומה מכל עבר - מגיעה התפילה ומדלגת בקלילות מעל כל המחסומים, מרחפת בדרכה לבורא עולם ובחזרה עם הישועה הרצויה.

בורא עולם ברא את עולמו בדרך הטבע, קבע כאן מערכות ותהליכים על פיהם יתנהל העולם. אין בידי בן אנוש, חשוב ככל שיהיה, לשנות את מהלכי הטבע, להכתיב לחייו ולעיסוקיו קצב ומתנות שונים. רק דבר אחד יכול לשנות את מערכות הטבע - כשבורא העולם בעצמו מתערב בו ובמהלכו, ומוביל דברים בצורה שונה מהרגיל.

כשבילי דנהרדעא (העיר שגה בה), אולם היה אסטרולוג גדול ממנו, גוי, ושמו אבלט. ומספרת הגמרא על שמואל ואבלט שישבו על אם הדרך וראו קבוצת אנשים פועלים שהולכים לחטוב עצים. אבלט החכם החוזה בכוכבים חזה לאיש אחד שימות, ואמר לו שמואל שאם יהודי הוא לא ימות, ואכן לאחר כמה שעות חזרו קבוצת הפועלים וראו את אותו אחד חי. אמר לו אבלט מה מעשיך, וסיפר שהיה זה היום שלו לחלק הלחם בין הפועלים, ואחד מהם לא היה לו לחם ונתן לו משלו, אמר לו הסר את המשא מעליך וראו שם נחש כרות. וזאת כי אין מזל לישראל, וצדקה תציל ממות. אמר לו שמואל לגוי, אין מזל לישראל, עם ישראל המזל לא שולט עליהם, על גוי אם נגזר שימות הוא ימות, אבל אם נגזר על ישראל חלילה מות, בצדקה קטנה או במצווה אחת מתבטלת הגזירה מעליו.

כתוב בזוהר, **שלפעמים מזמנים לאדם צדקה, כדי שינצל בה ממות.** כמו שכאן, היה עליו למות, וזימנו לו ניסיון שיתנדב לעשות צדקה, ולהציל את החבר מבושה, ועי"כ ניצל ממות!

אין מזל לישראל, הם מעל המזל, אבל מאזן אם נגזר עליו למות, ימות, אבל ישראל אין לו מזל, אם נתן צדקה, אם למד תורה, אם התפלל, יזכה ויחיה. יש מגלי עתידות, יש רואי בקפה, זה נכון לגויים. אפילו הקוים של האדם בכף ידו משתנים, אדם לומד תורה נותן צדקה זה משתנה, התורה היא נגד הגישה הזו, תמיים תהיה עם ה' אלוהיך. תן צדקה ושב בשיעורי תורה ותשפר את מזלך.

זוכר אני את שאמר אלן פקר, אסטרולוג חילוני שחזר בתשובה. הוא אמר, שאילו היה חילוני רואה, איך כשהוא חוזר בתשובה משתנה מערכת הכוכבים שלו מן הקצה אל הקצה, היה שב בתשובה! כולם היו שבים בתשובה! ואם ענף אחד בתורה, צדקה, כך, הלומד תורה ודבק בה על אחת כמה וכמה!

חילוני אין לו אושר יש לו רק הנאות. אדם אוכל גלידה יש לו הנאה אין לו שמחה הנאות חולפות ולא יותר. רק בעולם התורה מי שמחובר לקב"ה לתורה הק' יש לו אושר. וכשהוא רק נזכר בתורה הוא כבר שמח, אדם יש לו אלפי מיליונים זהב רק נזכר בזה שמח, כך מי שזוכר את התורה שמח, הוא יודע שהוא קשור לאלפי צדיקים שהיו בכל הדורות, למיליוני אבותיו הקדושים, איזה אור שיהיה להם על הפנים איזה אושר!

שבתי לתורה השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל זום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ספר הוזהר הקדוש פרשת ואתחנן מסופר על מעלת התורה הקדושה: בוא וראה כמה הוא כחה התקיף של התורה, וכמה הוא מעל הכל, שכל מי שעוסק בתורה אינו פוחד מעליונים ומתחתונים ולא פוחד ממשפטים קשים שבעולם, בגלל שהוא אחוז בעץ החיים ואוכל ממנו בכל יום, שהרי התורה מלמדת את האדם ללכת בדרך הישר, מלמדת אותו עצה כיצד לשוב אל הבורא, ואפילו נגזר עליו עונש מות כולו יתבטל ויסתלק ממנו, ולכן צריך אדם לעסוק בתורה יום וליל ולא יעזוב אותה, ואם עוזב או פורש ממנה כמי שפורש מן החיים.

עץ הדעת ועץ החיים, לא היה רק אצל אדם הראשון, אדם שעוסק בתורה הוא אחוז בעץ החיים, ומי שאוחז בעולם החיצון אוחז בעץ הדעת. וכמו שאצל אדם הראשון, אם היה אוכל מעץ החיים שוב לא היה חושש מכלום, כך אדם שעוסק בתורה הקדושה וקשור ללימוד התורה, אינו פוחד משום חדשות רעות שבעולם, לא מלמעלה ולא מלמטה. **כי התורה מלמדת ללכת באורח הישר, אין אמת כמו האמת של התורה, ואין יופי כמו היופי של התורה!**

התורה היא עצה לאדם. התורה מזהירה את האדם, בכל ענייניו, מה ללכת, ומה לא, עם מי ללכת ועם מי לא, מה לחשוב ומה לא לחשוב, ואפילו בהיותו לבדו בבית הכבוד יש לו הלכות אין לנהוג, עשרים וארבע שעות מקיפה האמת הזו את האדם ואומרת לו מה רצון ה' ומה הדעת נוטה. הוא מתרגל ללכת בדרך הישר והיופי בדרך האמת ובדרך האמונה.

אדם רואה את חברו ומזכה אותו לבוא לדרשה, יתכן מאד שהיה עליו דין מוות ובזכות שהביאו לדרשה הציל אותו ממות. - הדבק בדרשות, קובע עיתים לתורה, הוא אוחז בעץ החיים, וניצל ממוות וכל דינין מתעברין מיניה ועוברים לשונאי ישראל, ולעומת זאת, אם פורש מן התורה הרי הוא כפורש מן החיים.

עץ חיים היא למחזיקים בה, מחד גיסא. הוא לא פוחד משום דבר! וההפך חלילה למי שעוזב את התורה. ואומר הזה"ק, כשאדם לומד תורה אם יש עליו גזר דין מוות הכל מתבטל, כי הוא אוחז באילן החיים. מי שעוסק בתורה תדיר, הוא עמל בה וחי בה שמח בה ומתעלה בה, הוא הופך להיות גופו ספר תורה, נשמתו רוח התורה, ויש לקום מלפניו כמו שקמים מלפני ספר תורה.

הגמרא מספרת על שמואל מגדולי אמוראי בבל, שהיה גם אסטרולוג גדול, ואמר נהירין לי שבילי הרקיע

ההקדשה השבועית

הצנים הם אמת להקדיש
אלפי עלים לצור הפרשה!
להצלתכם או לעיני יקרבתם?
התקשרו עכשיו: 08-61-50-208

לרמאות
ידון היה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דידה בת חוה

לרש"ק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ספיר בת עליזה
לילך בת עליזה

להצלחת
אסף בן חיה
רוני בן דינה
אלעד בן ענוה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון
סילגית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן יולדה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

לא אמחל לו לעולם...

ישבו השניים, התפייסו ודיברו, אכלו ושתו, ולא נחה דעתם עד שפטפטו עד חצות הלילה... רק בשעת לילה מאוחרת חזר הבחור לחדרו, וכשפנה לעלות על יצועו, גילה כי מנורת הלילה נגמרה, ואת האור הגדול אינו יכול להדליק כי חבריו ישנים. הימים ימי חנוכה, הנרות זמינים והגפרורים מוכנים, ובתוך דקה כבר הדליק הבחור נר קטן על יד מיטתו, סיים סידוריו ונכנס למיטה, תוך שהוא קורא דבר מה עד ששמורות עיניו ייעצמו...

כשהתעורר, הוא מרגיש חוס גבוה מסביבו, ומכל עבר צעקות וזעקות. המזון בועה, השמיכה כבר הפכה לפיח, הטלית קטן שלגופו בוערת, ואף החולצה כבר נשרפה... הוא מרגיש את כל גופו בועה ומבין בשבריר שניה כי חבריו בעצם בטוחים שהוא כבר לא בין החיים!

כרהף עין הוא קופץ מהמיטה, משליך מעליו את הבגדים הבעורים, ומתחיל לשפוך על עצמו קיתונות של מים קרים. עוד כמה דקות של הרגעה והנה מתגלה הנס הגדול: מיטתו היתה לכבשן, הכל בער - המזון עליו ישן, השמיכה שכיסתה אותו, הבגדים שלגופו, הכל נשרף, נגמה הפך לאפר. רק הוא ניצל, לא כויה, לא חבורה, לא פצע, לא נשרפה שיערה משערות ראשו!

לנגד עיניו עולים דברי הרבי מהזוהר, על הניסים הכבירים להם זוכה מי שאינו עולה על יצועו לפני שמתפייס, והוא מודה להשם בכל לבו כי קיים את הדברים עוד באותו לילה, זוכה שחיוו הפכו לו לשלל. עם שחר בא לבית המדרש, וכשסיפר לרבי את הדברים, הורה לו הרבי לברך 'הגומל', והוסיף בחייו: 'הקב"ה נתן לרבי את המילים הנכונות בפה מה לומר...'

הסיפור הזה, הוא כמו תמרור של אזהרה וכדאיות גם יחד. אזהרה - לא לאבד את ההזדמנות, לא לבזבז על שטויות נקמנות והתחשבות קטנה. לא בין אנשים, לא בין שותפים, לא בין בחורים בישיבה, ולא בתוך המשפחה - כל החשבונות הללו גורמות הפסד עצום, בלתי נתפס!

מאידיך, הנה הכדאיות: הרווח מהמחילה וההתפייסות הוא עצום לא פחות. איזה שפע של רחמים וחסדים ממשיך על עצמו האדם המוחל, לו, למשפחתו, לעולם כולו. כמה עגמת נפש, צער וייסורים הוא זוכה להחליף באושר, בשמחה, בישועות. איך הוא יכול להפוך סדרי טבע בפעולה אחת! אחת! של מחילה והתפייסות, שכוחה בשמים כה גדול ורב!

שניסו לפייס ביניהם. הוא את שלו קבע - לגבאי הזה הוא לא ימחל לעולם, ויהי מה!

ערב אחד, כמה ימים לאחר מכן, נקרא הבחור אל הקודש פנימה, אל הרבי ה'בית ישראל'. זאת יש לדעת, כי בחדרו של הרבי ה'בית ישראל' שררה יראת כבוד שלא מן העולם הזה, ועל יד הרבי שררה אימת אלוקים בלתי נתפסת. מסיבה זו הבחור נתפס באימה, אף שהיה ברור כי לא יוותר על ההזדמנות - להיכנס אל הרבי כשהרבי קורא לו!

בשעה שנכנס, הוא רואה את הרבי יושב על כסאו, ועוסק בלימוד ספר הזוהר הקדוש מהלימוד היומי בספר 'חוק לישראל'. הרבי לא הרים אליו את עיניו, אלא המשיך לקרוא את דברי הזוהר תוך שהוא מתרגם מארמית. מובן שהבחור לא העלה על דעתו להפריע לרבי מלימודו, וכך עמד במבוכה ושמע את הרבי קורא ומסביר את דברי הזוהר הקדוש, שם מסופר כדלהלן:

רבי אבא סיפר שהיה מהלך בדרך, ובאותה עת - אדם היה יוצא לדרכו ו'שק שינה' על גבו, ובשעה שהתעייף, היה פורס את השק בצד הדרך, ונרדם. רבי אבא צועד והנה הוא רואה אדם ישן שנת ישרים בצד הדרך, כאשר נחש ארסי אימתני מתקרב אליו. האיש אינו מתעורר והנחש ממשיך ומתקרב אליו. רגע לפני שהנחש מכישו, מגיע למקום שרץ כלשהו שכמו נוצר כאן יש מאין, ובלוע את הנחש!

עוד כמה דקות חולפות, והנה האיש מתעורר משנתו, אורז את שקו וממשיך ללכת. באותו רגע נשמט הקרע שעליה ישן, ונפצרת שם תהום עמוקה אשר כל באיה לא ישוּבון... רבי אבא מביט נדהם באיש, אשר זכה פעמיים לניסים גלויים ממוות לחיים, ופונה לשואלו באיזו זכות זכה לכך.

השיב היהודי: אני מקפיד שאם אדם פוגע בי, לא משנה למה או על מה, מיד אני רץ ומתפייס עמו, ולא נוטר עליו כעס לעולם, ולא זו בלבד, אלא שאינני עולה על יצועי אף פעם לפני שאני מתפייס עמו, ולא עוד - אלא שאני מוסיף וגומל לו חסדים טובים בעתיד כדי שרגע הפגיעה יהפוך למנוף של אהבה וקרבת לבבות... כששמע רבי אבא את הדברים, התבטא בהתפעלות: אכן ראוי אותו יהודי שייעשו לו ניסים גלויים.

הרבי מסיים לקרוא את הדברים, מרים את עיניו הקדושות אל הבחור, מחייך חיוך קטן, ואומר לו 'כך היא דרך התורה, לילה טוב' ומשלחו לדרכו. מיד בצאתו, אץ רץ הבחור קונה עוגה קטנה ובקבוק 'לחיים', ועולה אל הגבאי לביתו. 'אמנם הבטחתי שלא אמחל לך', הוא אומר במבוכה, 'אך הבה נתפייס', הוא מוסיף בחיוך...

אל ה'לעכטיל' - מעמד הדלקת נרות החנוכה בבית מדרשו של האדמו"ר בעל ה'בית ישראל' מגור זי"ע, נקבצו ובאו אלפי חסידים מירושלים ומכל רחבי הארץ, חסידי גור וגם כאלה שאינם חסידים. כולם הצטופפו ונדחקו לראות את האדמו"ר בעבודת הקודש כאשר הוא מייטיב ומדליק את הנרות, ומטבע הדברים הלחץ והדחוק היו גדולים מאוד, וגרמו לדחיפות וצעקות אשר הפריעו לסדר טוב וראוי למעמד, מה עוד שהיו שאמרו שזוהי סכנת נפשות של ממש.

התייעצו הגבאים כיצד לנהוג, לאפשר את מעמד הדלקת הנרות בצורה מסודרת וראויה. נמנו וגמרו לקבוע תורנות, לפיה לכל אדם יתאפשר לעמוד בשורות הראשונות באחד מימי החנוכה, כאשר ביתר הימים יסתפק במקום מרוחק יותר, בשורות האחוריות. כך תהיה לכל אחד הזדמנות לראות את עבודת הרבי פעם אחת לפחות מקרוב ובצורה ברורה, כאשר ביתר הימים יסתפק במקום פחות נוח.

על דעת רוב החסידים התקבלה ההודעה בחיוב, אלא שאחד הבחורים התקומם: היתכן שגבאי הרבי הינם בבחינת 'נאה דורש ואינו נאה מקיים'? הרי מדי יום הם זוכים לעמוד במקומות הטובים ביותר בשורות הקדמיות - מדוע שלא יקיימו את התורנות שהם דורשים מאחרים ויעברו גם הם אחורנית?

החל אותו בחור לדחוף ולרטון, ואף קומם כמה מחבריו עמו שהחלו לערער את הסדר בדחיפותיהם וצעקותיהם. עוד רגע קט כבר ייכנס הרבי להדלקת הנרות, אך בהשראת אותו בחור - הסדר הטוב רחוק מלהתקיים בבית המדרש... מכל עבר צועקים ודוחפים, נדחסים ורוטנים, איך יוכלו לקיים כאן הדלקת הנרות? איך?

בלית ברירה, פנה הגבאי לאותו בחור וביקש להעמידו על מקומו. לאחר שהבחור סירב לשמוע, הניף הגבאי את ידו והנחית על לחיו סטירה מצלצלת, אשר הדיה נשמעו היטב ברחבי בית המדרש, ואותותיה ניכרו היטב בגוון פניו של הבחור, שהחליף צבעים ונאנח מכאב...

באותו רגע נסוג הבחור אל השורה האחורית, ומיד נכנס הרבי מעמד ההדלקה התנהל בצורה מסודרת, כאשר אותה סטירת לחי הייתה בבחינת 'למען ישמעו וייראו'... באותן דקות, כשאותו בחור עומד מאחור ומנסה להירגע, גמלה בלבו החלטתו: 'לגבאי הזה לא אמחל לעולם, לעולם. לא אדבר אתו, לא אכיר בו, לא אשמע את קולו, ובכלל - אינני רוצה לראותו יותר לעולם!'

עם סיום ההדלקה, אץ רץ הגבאי לחפש את הבחור ולבקש את סליחתו, כשהוא מסביר כי הוצרך לסטור לו רק עקב המהומה שגרם, ולא היתה בכך כל כוונה רעה. אך הבחור אטם אוזניו משמוע, ודחה גם את חברי הגבאי וחבריו שלו

"הרבי לא הרים אליו את עיניו, אלא המשיך לקרוא את דברי הזוהר תוך שהוא מתרגם מארמית..."

צום עשרה בטבת

בזמן בית המקדש הראשון בעשרה בטבת התחיל מצור על העיר ירושלים, והיה המצור קשה מאוד על העיר, ובעקבות המצור הרבה מאוד אנשים מתו עקב הרעב הקשה שהיה בירושלים, וכיוון שראשית הפרוענות של חורבן בית המקדש הראשון היה בעשרה בטבת שאז התחיל המצור על ירושלים, חכמים תיקנו לצום זכר לחורבן בית המקדש, וכל איש ואישה חייבים לצום ואסור לפרוץ גדה.

א. השנה יחול הצום ביום שישי, ותחילת הצום הוא מזמן עלות השחר (5:01) עד צאת הכוכבים (17:03), והאיסור הוא לאכול ולשתות, אבל שאר העינויים שבתשעה באב, מותרים בצום זה כגון נעילת הסנדל, סיכה, וכן מעיקר הדין מותר להתקלח במים חמים ביום הצום אבל המחמיר תבוא עליו ברכה.

ב. אם הלך לישון בלילה (שלפני התענית) וקם משנתו באמצע הלילה אסור לו לאכול ולשתות אפילו שעוד לא התחיל הצום, כיוון שהלך לישון הסיח דעתו מן האכילה והשתיה ולכן נחשב כאילו נכנס לתענית, ולכן אם רוצה לאכול ולשתות לפני עלות השחר צריך לעשות תנאי לפני שהולך לישון שכוונתו לקום במהלך הלילה לאכול ולשתות, ואם שכח ולא עשה תנאי וקם לפני עלות השחר אסור לאכול ולשתות. אולם אם מרגיש צימאון יש לו על מי שיסמוך, ובפרט אם רגיל לקום ולשתות במהלך הלילה.

ג. מן הנכון שלא לשטוף את הפה ביום הצום, אולם בפחות מרביעית במקום צורך מותר, ויזהר שלא יבלע את המים, ולכן מי שקשה לו בבוקר שהוא קם משנתו לא לצחצח שיניים ביום התענית או מי שיש לו ריח רע מפיו מותר לו לצחצח שיניו או לשטוף את פיו וכמובן שיזהר שלא יבלע את המים ויכניס לפיו פחות מרביעית (פחות מ-81 גרם).

ד. מי ששכח וברך על מאכל או על משקה ביום התענית ולפני שטעם נזכר שהיום יום צום יטעם כל שהוא מן המאכל או מהמשקה כדי שברכתו לא תהיה לבטלה, משום שברכה לבטלה לדעת מרן השולחן ערוך זה איסור דאורייתא ואיסור אכילה ביום התענית הוא מדרבנן, ואע"פ שיש אומרים שחייב התענית הוא מדברי קבלה מכל מקום זה בוודאי אינו חיוב מדאורייתא, ופשוט שאחר שטעם אסור לו להמשיך לאכול או לשתות וצריך להמשיך ולהתענות.

ה. ביום הצום צריך לומר "עננו" בתפילת

שמונה עשרה, היחיד אומרה באמצע ברכת שמע קולנו, והחזן שחוזר בחזרת הש"ץ אומרה ברכה בפני עצמה בין ברכת "גואל ישראל" לברכת "רפאנו". ואם אכל ביום התענית בשוגג או שבירך בטעות ואכל מעט כדי שלא יהיה ברכה לבטלה, הדין הוא שאם אכל פחות מככותבת הגסה (כ - 45 גרם) רשאי לומר "עננו" בתפילתו ואינו נחשב כשקרן בתפילתו שעדין לעניין תענית נחשב מעונה (שחז"ל למדו שעד ככותבת הגסה אין ישוב הדעת לגוף לעניין אכילה), אבל אם אכל יותר מככותבת הגסה אינו רשאי לומר בתפילתו "עננו", ועדין צריך להמשיך ולהתענות עד צאת הצום.

ו. חולה שצריך לאכול מחמת בריאותו, אם אכל ככותבת הגסה אינו יכול לומר "עננו" בתפילתו, אולם חולה שאכל בכוונה כל פעם פחות מהשיעור, יוכל לומר "עננו" בתפילתו.

ז. יחיד המתפלל שמונה עשרה עם השליח ציבור בחזרת הש"ץ שידנו של היחיד לומר עם השליח ציבור מילה במילה מכל מקום אינו רשאי לומר "עננו" בין ברכת "גואל" לברכת "רפאנו", שדווקא השליח ציבור שחוזר בקול רשאי לאומרה שם, אלא היחיד ישתוק, ואח"כ ויאמר "עננו" בברכת שמע קולנו כדין היחיד.

ח. קטנים פטורים מכל הצומות ואינם צריכים אפילו לעשות תענית שעות, ואפילו אם הגיעו לגיל חינוך ויש להם דעת להתאבל על החורבן אין להם להתענות, ואפילו אם הקטנים רוצים להחמיר על עצמם ולהתענות אין שומעין להם, ומותר להם לאכול כל מה שרוצים, כיוון שתעניות אלו מדרבנן והם זכר לחורבן בית המקדש ואנו מצפים שיבנה בית המקדש לכך אין מקום לחנך את הקטנים שיתענו.

ט. מעוברות ומניקות פטורות מהצום, ואינן רשאיות להחמיר על עצמם ולצום, וראוי שלא יאכלו מעדנים וכדומה אלא יאכלו רק לצורך קיום האישה והתינוק, ומותרות לאכול המעוברות והמניקות אפילו בשעות הבוקר.

י. אישה שהיתה מניקה והפסיקה להניק את התינוק לאחר כמה חודשים, אם היא בריאה ומרגישה שיכולה לצום צריכה לצום, אולם אם מרגישה שיש לה חולשה ויש לה צער בתענית, תתענה רק תענית שעות כפי מה שיכולה.

יא. חתן שהוא בתוך שבעת ימי שמחתו, אבי הבן (היינו שעושים לבנו ברית באותו יום), המוהל, הסנדק, חייבים לצום בכל התעניות י"ז בתמוז, ט' באב, ג' בתשרי, ל' בטבת, ורק שהצום דחוי יכולים לאכול ולשתות.

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

הורים מבינים מבקרים נכון

ישנו תחום נוסף, אשר בו בא לידי ביטוי ההבדל שבין הורים המבינים את ילדיהם ומקבלים אותם עם רגשותיהם וקשייהם, נטיותיהם ומשיכותיהם, לבין הורים המצפים מילדיהם גדולות ונצורות ובאים בדרישות "מלאכיות", ורואים אותם כ"רשעים" אם אינם מממשים את הציפיות המופרזות. זהו ענף הביקורת, המקבלת צורה חדשה כשההורים מביטים על בנם כעל "ילד רע".

הביקורת, כלי חיוני היא בחינוך הילדים. אי אפשר להטות אדם-צעיר כמבוגר-לדרך הישר, אם לא נבקר את מעשיו ולא נעיר לו על חריגות ומעידות. אך צורת הביקורת והדרך שבה היא נאמרת, עשויות להפכה מדבר בונה וחיוני לגורם הורס ומדכא. מי שמודע לחיוניות הביקורת ומבקש להשתמש בה כדבר חיובי, מבקר את מי שצריך מתוך רצון וכוונה להפנות את תשומת לבו לדברים הטעונים שיפור בניגוד לו, מי שמבקר מתוך כעס וחוסר הבנה, משתמש בביקורת ככלי הניתן בידיו להשפיל ולדכא את המבוקה. הורים המבינים לנפש הילד, יודעים כי הביקורת אסור שתאמר בנימה ובצורה שתביא לידי ביזוי הילד, השפלתו ודחייתו, מה שעלול להביא לרגשות פגועים, לכעסים ומאבקים מיותרים, דבר שיכול לגרום רק לתוצאות הרסניות.

אחד המבחנים הבולטים לביקורת ראויה הנאמרת בפי הורים, נתון דוקא בידיו של הילד. הילד בוחן את הוריו בדרך פשוטה מאוד, האם הם מתכוונים אכן לטובתו ולשיפור דרכיו, או שמא להשקית את כעסם ועצביהם, לאחר שהוא לא הלך בתלם שהם חרשו במחרשה בעלת שיני ענק... כאשר הילד מבחין שהביקורת המוטחת בו מבליטה את החלק הרע שבו ואת יחסו השלילי לכל דבר נכון והוגן, הרי הוא למד שהוריו פשוט מעירים לו מתוך כעס ותסכול. לעומת זאת, כאשר ההורים משלבים עם תוכחתם וביקורתם, גם מילים המביעות בו אמון ומחמיאות על מעשיו, הוא משתכנע בתוככי תוכו, כי הם מתכוונים לטובתו ורוצים בה. הבלטת הצד השלילי שבהתנהגות הילד יש בה משום דיכוי והשפלה. עדיף שנדגיש-יחד עם הניזיפה על המעידה-את הצדדים היפים של העשייה החיובית.

גם כשילד מתקוטט עם ילדים אחרים בבית ומנסה "לסחוב" להם משחקים או ממתקים-למרות שהסבירו לו שאסור לעשות כן- צריך לזכור שיש לו רגשות, ולהימנע מביטויי כעס שיכולים לפגוע ברגשות אלו. אם שתצעק על ילדה שהוא "פרא אדם" או "גנב", לא תשיג בכך את מטרתה ומלחמות האחים בביתה לא ישקטו. יתכן שאף יגברו, כדי להראות לה מה רב כוחו של פרא אדם. תחת זאת, תמחיש האם לילדיה פעם אחר פעם את הגבולות שברא הבורא בין אדם לרעהו, והחובה לשמור עליהם מגיל קטן ואף בדברים קטנים. נלמד את כל הילדים, שעלינו להתאפק מלקחת- גם כשאנו מאוד רוצים וחושקים- דבר הנמצא ברשותו של מישהו אחר. במעקב סבלני לאורך תקופה ארוכה, ניתן יהיה לראות תוצאות מבורכות, כשהילדים יאמצו את הנחיות האם ויעשו זאת תוך הפנמת המסרים ברוח טובה.

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

צערן של צדיק

ועיקר עיסוקנו הוא מי צודק, ולחילופין מי טועה, אך דבר אינו מעסיק מה ה' היה רוצה? הוא לא היה רוצה כלל בית עם ויכוחים, וגם את הצד הצודק עדיף היה שקולו לא ישמע, התורה "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" שלום אמיתי! לא הפסקת אש, יהי רצון שנזכה שכל מעשינו יהיו לשם שמיים, והשלום ישכון בביתנו לעד.

"אחי היקרים", פנה יוסף אל אחיו "העוד אבי חי"? לאחר כל כך הרבה שנים של ניכור, בהם הושלך אל הבור על ידי אחיו, נמכר כעבד מבוש, מי גירש אותו מבית אבא? ולא ריחם עליו? אחיו הדיינים, הצדיקים!

ועתה נהפך הגלגל והוא, עלה לרום המדרגה. והם, נופלים לרגליו לבקש על נפשם. "העוד אבי חי"? באמת הוא חי כמו שהנכם אומרים? אני, על כבודי מוחל. אבל מדוע לא חשבתם על צערן של אבא.

השם יזכנו בכל צעד ושעל לחשוב ראשית על כבוד השכינה שנמצאת בגלות ורק לאחר מכן על עצמנו. אמן כן יהי רצון.

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

שבת קודש. תפילת מוסף הסתיימה. יוסף הגבאי החביב עולה בגרם המדרגות אל התיבה ומרים את קולו: "קהל קדוש ודאי הבחנתם כי השבת נפקד מקומו של ידידנו ממקימי ביהכ"ס אשר לוי, בערב שבת התקשרה אלי בתו וסיפרה כי אביה הובהל אל בית החולים בלינסון, עתה הוטב מצבו והוא מתאושש. ביקור חולים כידוע לכולכם היא מצווה חשובה, תזכו למצוות" סיים.

יוסף ירד מהתיבה. הרב שומע ומחליט "זריזים מקדימים למצוות" על כן טרם אסעד את סעודת השבת אלך לבקר את אשר.

ממחשבה למעשה, החל לצעוד ברגליו אל בית החולים. בדרכו חוצה הוא את הכביש במעבר החציה אל העבר השני. לפתע מגיח רכב מפינת הרחוב שלא הבחין בהולך הרגל, ופוגע בו בחזקה, הרב הוטל על הארץ שני רגליו נשברו, וכאב חד פילח את כל גופו. כך שכב דקות ארוכות מתבוסס בדמו.

הנהג הפוגע ירד מן הרכב, אץ אל הפצוע ושאל "רבינו מה כואב לך?" הרב ששכב על הרצפה, בשארית כוחותיו אחז בידו ואמר "יהודי יקר! אי אי אי כואב לי שהנן נוסע בשבת קודש!" ואיבד את ההכרה...

יסוד לבית ולכל אדם, המון פעמים בשטף הויכוח עולות טענות,

תיקון הנפטרים

הידוע שכתב רבי יהודה פתיה

עושה נחת רוח גדול לנפטר

ומצילו מן הדין.

בכח התיקון לתקן את נשמת הנפטר,

להוציאו מייסוריו ולהעלותו לגן עדן.

וחשוב מאד שכל אחד יעשה את התיקון לקרוביו
וזה חסד של אמת ובזכות זו הנפטר יתפלל עליו בשמים וימליץ יושר עליו.

למסירת שמות ניתן להתקשר למשרדי הישיבה 03-570-12-12